

CONCEPTUL ATRACTIVITĂȚII INVESTIȚIONALE A LOCALITĂȚII PRIN PRISMA FACTORILOR CONSTITUTIVI

Lilia CHIRIAC

Academia de Studii Economice din Moldova

Le développement équilibré de l'économie territoriale est directement lié aux investissements alloués dans ce domaine. Pour les autorités locales ceux-ci constituent l'instrument principal d'influence sur le développement économique et territorial des localités rurales. L'élaboration et l'implémentation des stratégies de développement des localités rurales nécessitent la connaissance des principales tendances manifestées dans ce domaine.

O problemă a direcționării fluxului de investiții spre localitățile rurale constă în posibilitățile limitate de atragere a surselor de capital de la potențialii investitori, în condiții de concurență acerbă creată între localitățile dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, victoria fiind de partea celor mai atractive pentru investitori. Prin urmare, domeniul ține mai mult de competența organelor locale, care, în scopul soluționării acestei probleme, trebuie să se preocupe de creșterea atractivității investiționale a localităților rurale. Îmbunătățirea atractivității investiționale va contribui la creșterea fluxului de investiții, prin urmare – la creșterea nivelului de dezvoltare a localităților rurale, la creșterea calității vieții populației rurale, respectiv la reducerea sărăciei.

Dezvoltarea echilibrată a economiei în profil teritorial este legată de investițiile alocate. Pentru autoritățile locale acestea constituie pârgia principală de influență a dezvoltării localităților rurale în profil economic și teritorial. Cunoașterea principalelor tendințe manifestate în acest domeniu este necesară pentru elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare a localităților rurale.

Așa noțiuni ca „activitate investițională”, „politică investițională”, „proces investițional”, „atractivitate investițională” și alte categorii ce derivă de la acestea sunt abordate de autori de pe diferite poziții. Din această cauză, nu întâlnim o definiție unică a investițiilor ca categorie economică. Considerăm că o analiză mai detaliată a conținutului economic al investițiilor ne va permite să înțelegem mai bine categoriile economice stipulate mai sus și să determinăm factorii ce contribuie la creșterea atractivității investiționale a localităților cu aplicarea principiilor marketingului.

Actualmente, investițiile sunt antrenate în toate ramurile economiei – industrie, comerț, agricultură, construcții, servicii, turism, transport – influențând în modul cel mai direct dezvoltarea lor. Mai mult ca atât, investițiile sunt necesare nu numai în domenii de activitate economice, dar și în cele extraeconomice (inclusiv în sfera administrării publice locale). Indiferent de domeniul de activitate, comercial sau non-profit, investițiile joacă un rol de stimulent al proceselor desfășurate în acest sector de activitate și induce un efect multiplicator asupra rezultatelor.

De volumul, structura, eficiența și oportunitatea investițiilor a depins înregistrarea performanțelor economico-sociale ale societății și promovarea progresului tehnico-științific. Încă din epoca medievală, gânditorii economiști au ajuns la concluzia că fără a economisi, acumula și a aloca resurse pentru viitor nu poate avea loc dezvoltarea ulterioară a societății.

Astfel, savantul francez Fr. Quesnay a fost primul economist care în opera sa „Tabloul economic” a efectuat clasificarea științifică a investițiilor, sub forma avansurilor inițiale și avansurilor anuale. Avansurile inițiale sunt tratate de către fiziocrați sub forma cheltuielilor pentru achiziționarea mijloacelor de producție agricolă, realizarea de construcții și procurarea forței de muncă, fiind realizate pe parcursul a 10 ani de zile. Avansurile anuale, în schimb, sunt abordate sub forma unor cheltuieli curente, care necesită rectificări și corectări anuale, ele fiind egale cu 0,1 din avansurile inițiale.

Fiziocrații au definit primii noțiunea de „capital”, iar activitatea investițională au prezentat-o ca un proces de producție în sectorul agrar care are ca scop creșterea avuției națiunii.

Doctrina clasică (A.Smith, D.Ricardo), ca și cea a fiziocraților, trata investițiile (capitalul) ca avuție a națiunii, însă capitalul în asemenea caz trebuie să conducă la modernizarea fondurilor fixe și la crearea noilor locuri de muncă. Pe baza acumulării capitalului poate fi realizată ulterior diviziunea socială a muncii și specializarea agenților economici. A.Smith a analizat investițiile și procesul investițional într-o manieră dublă: pe de o parte, capitalul (avuția și banii) asigură individului un anumit venit, iar, pe de altă parte, capitalul, ca factor de

producție, are capacitatea de a spori avuția națiunii. La această etapă a dezvoltării teoriei economice prioritate aveau investițiile sub formă bănească, în comparație cu cele materiale și intelectuale.

Marxiștii au legat investițiile de teoria plusvalorii și cea a capitalului. K.Marx, în opera sa „Capitalul”, a identificat faptul că produsul social trebuie să aibă structură naturală, care se exprimă prin mijloacele de producție și obiectele de consum. Ramurile care produc mijloace de producție formează prima subdiviziune a produsului social, iar obiectele de consum – subdiviziunea a doua.

Doctrina marxistă a evidențiat caracterul contradictoriu dintre capitalul fictiv și al economiilor, care au fost cercetate și analizate de pe pozițiile de clasă, separat de cele ale economiei de piață.

Neoclasicii, prin Al.Marshall, au analizat procesul investițional ca parte integră a mecanismului funcționării pieței capitalurilor. Astfel, piața capitalurilor este prezentată de dependența cererii și ofertei, de evidențierea factorilor care influențează formarea fiecărui element în parte. Subiecții pieței de capital sunt diverse persoane, motivate în activitatea de producție. Al.Marshall tratează, pe plan social, capitalul și investițiile într-o manieră foarte îngustă, asemănătoare cu cea a clasicilor. În viziunea neoclasicilor, capitalul nu se prezintă sub formă monetară și se face o distincție clară dintre mijloacele de producție și obiectele de consum pe termen lung.

Actualmente, în definirea conceptelor referitoare la investiții și la operațiunile legate de investiții, teoria și practica economică se bazează pe abordarea metodologică a lui J.M. Keynes și P.Masse.

J.M. Keynes, în lucrarea sa „Teoria generală a folosirii mâinii de lucru, a dobânzii și a banilor” (anul 1936), a analizat procesul investițional la nivel macroeconomic, subliniind aspectul psihologic al comportamentului populației în procesul economisirii și consumului. Inițial, keynesiștii au examinat condițiile formării cheltuielilor investiționale considerând că ele sunt în dependență de cheltuielile de consum, iar ultimele sunt dependente de gradul de ocupare și de înclinația marginală spre consum. Doctrina keynesistă afirmă că cheltuielile investiționale determină mărimea cererii globale.

În modelele de creștere economică ale lui Keynes se pune semnul egalității între investiții și economii, luându-se în considerație faptul real, anume: că investițiile au ca resursă principală de realizare economiile. Se ignoră totuși semnificația lor diferită, investițiile – o cheltuială; economiile – o resursă, un efect al procesului economic pe seama căruia cheltuiala poate fi efectuată.

J.M. Keynes definește investiția ca fiind „actul economic fundamental care determină o creștere a venitului global de așa natură încât să decurgă din el o creștere a economisirii dorite, corespunzătoare injecției inițiale realizate” [1]. Mai târziu, echilibrul macroeconomic al lui J.M. Keynes a fost suplinit cu reprezentările grafice ale lui P.Samuelson și s-a dezvoltat în alte teorii economice contemporane.

O definiție mai concretă este dată de P.Masse, care consideră că investițiile reprezintă o cheltuială actuală, certă, realizată pentru obținerea „unor efecte viitoare, de cele mai multe ori incerte” [2]. P.Masse stabilește patru elemente esențiale pentru o investiție:

- ✓ Subiectul, reprezentat de cel care investește (persoană fizică sau juridică);
- ✓ Obiectul, reprezentând lucrul, întreprinderea, firma, utilajul etc., deci modul în care se concretizează investiția;
- ✓ Costul, reprezentând efortul suplimentar, cert, actual consumat pentru obținerea aceluia obiect concret;
- ✓ Efectele valorice, rezultate prin realizarea investiției, care se obțin în viitor și reprezintă, în realitate, o speranță mai mult sau mai puțin certă.

În lucrarea sa „Criterii și metode de determinare optimă a investițiilor de capital”, economistul francez P.Masse reprezintă procesul investițional astfel: „Investiția reprezintă un schimb dintre satisfacerea necesității actuale și satisfacerea acesteia în viitor prin intermediul bunurilor investiționale” [19, p.27]. Adică, la baza procesului investițional stă satisfacerea necesităților investitorului, pentru care el plătește cu investiții.

Reieșind din cele prezentate mai sus, putem afirma că la diferite etape ale gândirii economice se regăsesc diferite abordări ale conținutului economic al investițiilor.

O abordare mai contemporană susține că investițiile reprezintă totalitatea cheltuielilor care se fac pentru cumpărarea de bunuri de capital [4] sau investiția este o cheltuială destinată creșterii sau întreținerii stocului de capital [5]. Investițiile sunt privite ca un stimul, printre cei mai importanți, în orice activitate economică. În cadrul afacerilor economice, investițiile reprezintă impulsul, elementul generator care face ca acestea să se nască, să se desfășoare și să se dezvolte. Nu se exagerează atunci când se afirmă că, pentru economie, investițiile reprezintă ceea ce reprezintă motorul pentru un sistem activ [6].

Conform opiniei lui G.Prelipcean, „investiția, în general, este privită ca o cheltuială pe care o fac persoanele fizice sau juridice cu scopul de a obține bunuri și/sau servicii, având ca elemente definitorii noțiunile de durată, risc și eficiență” [7].

În DEX găsim următoarele definiții date investițiilor: „1. Plasare de capitaluri în întreprinderi industriale, agricole, comerciale etc., cu scopul obținerii de profituri; (concr.) capitalul plasat. 2. Alocare (de către stat) a unei sume și a altor mijloace materiale pentru crearea de noi fonduri fixe, pentru lărgirea, reutilizarea și modernizarea celor existente; (concr.) suma alocată, fondurile alocate” [8].

În Legea Republicii Moldova cu privire la investiții în activitatea de întreprinzător (art.3) investiția este definită ca „totalitate de bunuri (active) depuse în activitatea de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv pe baza contractului de leasing financiar, pentru a se obține venit” [9].

În Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (2004-2006) se stipulează că „investițiile sunt de o necesitate vitală în restructurarea economiei și introducerea tehnologiilor noi și competitive ca o precondiție pentru creșterea productivității, profitabilității, veniturilor și pentru reducerea șomajului” [19].

În contextul cercetării date, prin investiții în localitatea rurală se subînțelege, în primul rând, plasarea profitabilă a capitalului, pe o perioadă lungă de timp, în economia localității, direcționată spre dezvoltarea întregului sistem economico-social al acesteia. Prin urmare, componentele esențiale ale investițiilor în localitățile rurale sunt orizontul mare de timp și creșterea nivelului de dezvoltare a localităților rurale. Investițiile sunt necesare pentru a stabili situația economică din localitate și pentru trecerea la o creștere economică de lungă durată. Mai putem menționa că investițiile în localitățile rurale presupun obținerea unor efecte pozitive nu numai de natură economică, dar și socială, care se exprimă prin crearea noilor locuri de muncă, îmbunătățirea condițiilor de trai, creșterea calității vieții populației rurale, respectiv, prin reducerea sărăciei. Astfel, din punctul de vedere al investitorilor, care pot fi statul, agenții economici, persoanele fizice și alți actori ai pieței investiționale, investițiile reprezintă forma de plasare a capitalului cu scopul obținerii efectului comercial sau social.

Din cele expuse reiese că definirea investițiilor nu se rezumă la simpla cheltuială, în sensul financiar al cuvântului, sau la efortul investițional pe care îl fac agenții economici când realizează un proiect de investiții; ea vizează și obținerea de efecte utile de natură economică, socială, ecologică etc., investițiile combinând resurse de o mare diversitate – umane, materiale, financiare, tehnice etc...

În același timp, investițiile reprezintă o activitate. Activitatea investițională, ca una dintre cele mai importante tipuri de activități economice, influențează decisiv asupra viitorului succes comercial al agentului economic.

Analizând definițiile noțiunii „activitatea investițională”, fiind puține la număr, putem afirma că acest termen este la etapa dezvoltării și definitivării.

În Legea Republicii Moldova cu privire la investiții în activitatea de întreprinzător (art.3) activitatea investițională este definită ca o „activitate de efectuare a investiției și de desfășurare a activității de întreprinzător în legătură cu această investiție pentru a se obține venit”.

Conform Băncii Naționale, „activitatea investițională reprezintă activitatea de procurare și ieșire a activelor pe termen lung, precum și alte investiții” [11].

Activitatea investițională a întreprinderii reprezintă un proces economic obiectiv, legat de totalitatea operațiunilor de investire și care se derulează logic în conformitate cu legitățile economice și strategia generală a întreprinderii.

Specialiștii în domeniu consideră că activitatea investițională reprezintă:

- ✓ activitatea economică legată de plasamentul de fonduri bănești într-o operațiune economică sau într-un proiect cu scopul creșterii patrimoniului atât la nivelul întreprinderii, cât și al întregii economii naționale;
- ✓ un flux al valorilor, sub forma fondurilor financiare, create din venituri și economii, care, fiind transformate în resurse materiale și de muncă, asigură crearea de noi obiective cu destinație productivă și neproductivă, capacități de producție, montarea de noi utilaje și echipamente.

La definițiile date mai sus se poate evidenția un dezavantaj foarte important, și anume: ele cuprind doar o parte din etapele activității investiționale – investirea, realizarea investiției și aprecierea eficienței investiției, astfel neglijându-se etapele premergătoare acestora (activitatea organelor publice locale cu privire la îmbunătățirea climatului investițional și valorificarea potențialului investițional, căutarea informației despre potențialele proiecte investiționale de către investitor, etapa negocierilor ș.a.).

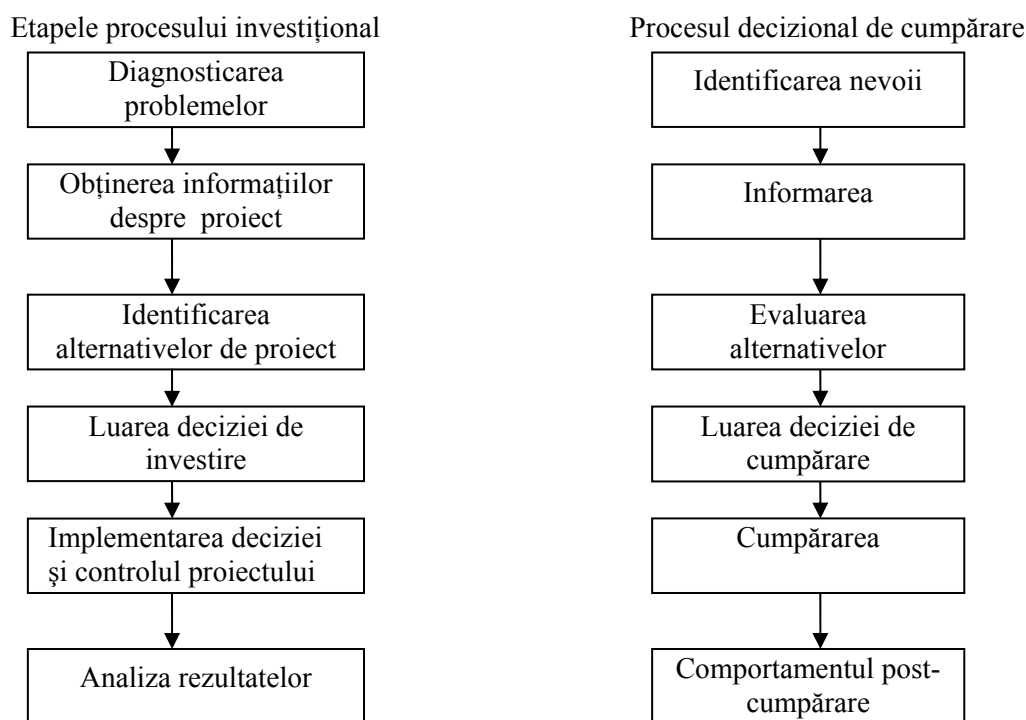
Activitatea investițională este direct legată de funcționarea normală a întregului sistem economic, care asigură acumularea de capital fix, continuând procesul investițional sub forma reinvestițiilor ulterioare. Ea se desfășoară ca proces economic complex, al cărui scop principal îl constituie realizarea și darea în exploatare a unor obiective economice, industriale, comerciale, administrative, social-culturale etc. Acest fapt presupune un șir lung de activități, acțiuni, operațiuni, lucrări care, deși eterogene în conținut, se corelează și se interconstruiesc în raport cu finalitatea prestabilită. Altfel spus, procesul investițional cuprinde ansamblul operațiunilor tehnico-economice necesare realizării scopurilor investiției.

Procesul investițional reprezintă totalitatea activităților, lucrărilor și operațiilor efectuate într-o perioadă de timp, cu antrenarea resurselor materiale, financiare, umane și informaționale prin intervenția diferiților factori de ordin politic, economic, financiar și social pentru realizarea și darea în exploatare a unor obiective economice, sociale și de altă natură. Procesul investițional reprezintă modul în care un investitor ia decizia privind instrumentele, volumul și termenele investirii. Decizia de investiție presupune parcurgerea anumitor etape logice:

1. Diagnosticarea problemelor. (Identificarea posibilităților de investiție)
2. Obținerea informațiilor despre proiect. (Culegerea informațiilor relevante)
3. Identificarea alternativelor de proiect. (Considerarea căilor alternative pentru atingerea obiectivelor. Analiza financiară a proiectului)
4. Luarea deciziei. (Evaluarea financiară a proiectului. Considerarea aspectelor non-financiare și necuantificabile)
5. Implementarea deciziei și controlul proiectului
6. Analiza rezultatelor [12].

Trebuie de remarcat că etapele procesului investițional prezentat mai sus reprezintă acțiunile sau comportamentul investitorului în plasarea capitalului propriu într-un proiect investițional, ceea ce, din punctul de vedere al marketingului, reprezintă nu altceva decât procesul de luare a deciziei de cumpărare (în contextul cercetării – cumpărarea bunurilor sau resurselor teritoriului), ceea ce argumentează oportunitatea aplicării marketingului în sfera investițională. Compararea etapelor procesului investițional cu etapele procesului decizional de cumpărare este prezentată în schema de mai jos.

Compararea etapelor procesului investițional cu etapele procesului decizional de cumpărare

Sursa: elaborată de autor după: G.Prelipcean. Restructurare și dezvoltare regională (București: Editura Economică, 2001, p.141) și Ph.Kotler. Managementul marketingului (București: Teora, 1997, p.260).

„Investițiile reprezintă factorul primordial în strategia dezvoltării economice naționale, a tuturor ramurilor și domeniilor de activitate, a sporirii veniturilor, condiție a creșterii nivelului de trai” [13]. Înainte de a investi, orice investitor analizează climatul investițional și potențialul investițional al localității, care, considerăm, reflectă atractivitatea investițională a acesteia.

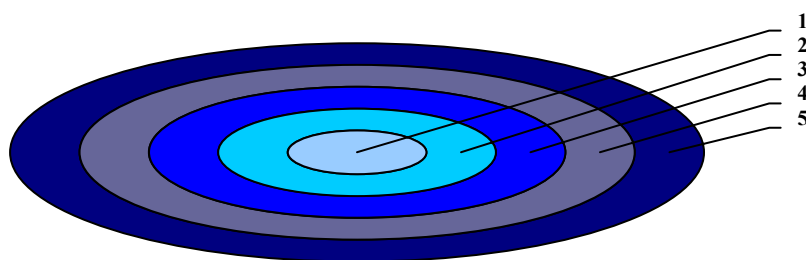
Noțiunea „atractivitate investițională” poate fi formulată și aplicată atât la nivel de întreprindere, cât și la nivel de localitate. Deseori, această noțiune se folosește în scopul aprecierii oportunității investițiilor, alegerii variantelor alternative de realizare și determinare a eficienței repartizării resurselor. Fiind considerată drept

una normativă, ea se utilizează ca criteriu pentru aprecierea competitivității localității, atât pentru deciziile investitorului, cât și ale beneficiarului de investiții. În timp ce competitivitatea se referă la caracteristici ale sistemului socioeconomic al unei localități, nivelul de atractivitate (nivelul de încredere al potențialilor investitori) se referă la percepția investitorilor asupra raportului cost-beneficiu între valoarea potențială a unor factori de avantaj comparativ vis-à-vis de dificultățile prezentate de mediul de afaceri din localitatea respectivă. Astfel, competitivitatea localității se determină după atractivitatea investițională a acesteia.

Actualmente, în țările dezvoltate se realizează diverse cercetări ce țin de determinarea atractivității investiționale a țărilor, regiunilor, orașelor, existând o multitudine de metode de apreciere a atractivității investiționale. În procesul de aplicare a fiecărei metode se operează cu așa categorii, ca „atractivitatea investițională”, „potențialul investițional”, „climatul investițional” și interacțiunea dintre ele. Însă, tratarea diferită a acestor noțiuni și utilizarea diferiților indicatori de măsurare a acestor noțiuni generează situația când aceeași zonă, conform unui parametru, poate fi atribuită la categoria zonelor cu un climat investițional favorabil, iar după un alt indicator – la categoria zonelor defavorizate sau cu probleme [14]. În contextul celor prezentate, considerăm oportună analiza categoriilor „atractivitate investițională”, „potențial investițional” și „climat investițional” sub diferite aspecte.

Atractivitatea investițională reflectă atitudinea subiectivă a potențialilor investitori față de obiectul investiției, spre deosebire de climatul investițional, care reflectă gradul de pregătire a sistemului social, ecologic și economic către procesul investițional sau situația obiectivă a mediului extern obiectului investiției. Autorul rus A.Mozgoev consideră că atractivitatea investițională a localității este formată din climatul investițional, mediul concurențial și asigurarea cu resurse naturale, financiare, de producție și forță de muncă. Însă, nu specifică care sunt indicatorii și metodele de estimare a lor [15].

N.Climova prezintă componentele atractivității investiționale în funcție de creșterea gradului de antrenare a relațiilor investiționale. Conform acestei opinii, primară este noțiunea „investiții”, iar derivatele ei sunt noțiunile „resursele investiționale”, „potențialul investițional”, „activitatea investițională”, „climatul investițional” și „atractivitatea investițională” a zonei [16] (Fig.1).

Fig.1. Schema raportului dintre categoriile atractivității investiționale:
1 – investiții; 2 – resursele investiționale; 3 – potențialul investițional;
4 – climatul investițional; 5 – atractivitatea investițională.

Conform acestei abordări, activitatea investițională este determinată de intensitatea proceselor investiționale, luându-se în considerație oportunitățile investiționale ale localității. Potențialul investițional este definit ca posibilitatea de obținere a unui volum maxim posibil al componenteii investiționale în produsul local brut, realizată prin intermediul utilizării factorilor investiționali ai creșterii economice disponibili.

Considerăm că atractivitatea investițională reprezintă ansamblul caracteristicilor localității, atât obiective, cât și subiective, care influențează rezultatele activității investiționale și determină poziția localității pentru investitori.

Atractivitatea investițională a localității se formează din următoarele componente: *climatul investițional* și *potențialul investițional*. La rândul său, climatul investițional se determină după nivelul riscului investițional și gradul de dezvoltare a mediului instituțional, iar potențialul investițional include resursele investiționale și infrastructura activității investiționale.

Analiza atractivității investiționale a localității rurale poate fi realizată prin studierea multitudinii de medii (geopolitic, cultural, legislativ, social, economic), în care aceasta se dezvoltă și care pot fi incluse în climatul investițional. Realizarea procesului investițional, desigur, va fi precedată de analiza **climatului investițional** care poate fi prezentat drept un indicator multifactorial al situației economice a localității. Evaluarea climatului investițional este realizată prin intermediul unor factori care contribuie la formarea unui mediu investițional favorabil și care pot fi de natură obiectivă (condițiile natural-climaterice; amplasarea geografică; starea

mediului ambiant) și de natură subiectivă (potențialul tehnico-științific; situația economică; baza legislativă și normativă; factorii de risc; resursele de forță de muncă, infrastructura socială) [17].

Conform economistului rus S.V. Fomișin, citat de C.Doltu în lucrarea sa „Investițiile stăine directe și influența lor asupra modernizării economiei în tranziție”, prin climat investițional se subînțelege totalitatea factorilor politici, socioeconomi, financiari, socioculturali, organizatorici, juridici și geografici, care sunt prezenți, într-o țară sau alta, și care atrag „sau resping” capitalul străin [18].

C.Doltu definește climatul investițional ca fiind „compus dintr-o mulțime de factori sau elemente, foarte eterogene după conținutul lor și care pot fi grupate după mai multe criterii. Aceste elemente sunt de natură economică, financiară, politică, socială, legislativă, geografică etc., care atrag sau resping investitorii străini” [10].

Climatul investițional al țării respective este perceput ca totalitatea factorilor socioeconomi, care determină gradul de atractivitate a capitalului străin în economia autohtonă și perspectivele de integrare a ei în relațiile internaționale [20].

Nelly Filip susține că „climatul investițional reprezintă o componentă a situației economice ce repercutează rezultatele financiare ale agenților economici și minimizarea riscurilor aferente investiției” [21].

Climatul investițional dintr-o localitate rurală își are particularitățile sale și, desigur, trăsături distincte față de climatul investițional al altor localități. Un climat investițional atractiv contribuie la crearea condițiilor favorabile pentru atragerea investițiilor de care localitatea rurală duce lipsă.

Abordarea noțiunii de climat investițional cuprinde și alte priorități. Astfel, acesta poate fi definit ca mediul în care derulează procesul investițional al unităților economice, totalitatea premiselor social-economice, politice și de drept, instituționale, culturale, care determină atractivitatea și gradul de utilizare investițională implementată într-un sistem economic [22].

Deci, estimarea climatului investițional se face în funcție de diferite coordonate – economice, politice, social-culturale. Fiecare din ele includ anumite elemente, componente obiective și subiective, interne și externe, exprimate prin indicatori, care permit decidentului crearea unei imagini privitor la vulnerabilitatea economică a ramurii sau a localității.

Rezultatele evaluării climatului investițional pot influența decizia investitorului de a investi capitalul într-o localitate sau alta sau, deopotrivă, de a renunța la activitatea investițională. Prin urmare, noțiunea de climat investițional și cea de activitate investițională sunt interdependente.

Considerăm că stimularea atragerii investițiilor în localitate se poate realiza prin crearea unui climat investițional favorabil în localitățile rurale, care se bazează pe politica și atitudinea administrației publice locale orientată spre susținerea și protecția investitorilor locali și străini, pe stabilitatea socială, politică și financiară din localitate, pe existența unei forțe de muncă calificate, pe gradul înalt de dezvoltare a infrastructurii.

O altă componentă a atractivității investiționale este **potențialul investițional**, care reprezintă o caracteristică cantitativă, ce reflectă oportunitățile concurențiale pentru atragerea potențialilor investitori și include indicatorii macroeconomici de bază, și anume: accesibilitatea fizică a teritoriului, existența factorilor de producție (materie primă, forța de muncă etc.), cererea de consum a populației, asigurarea infrastructurii de telecomunicații, volumul vânzărilor cu amănuntul, amplasarea geografică favorabilă, resurse naturale, nivelul de dezvoltare a infrastructurii sociale și de producție, starea mediului înconjurător (potențialul ecologic), „prețul” și calificarea forței de muncă, nivelul și calitatea vieții populației, capacitatea pieței de consum, consumul (capacitatea pieței serviciilor cu plată, capacitatea de cumpărare a populației), capacitatea de producție, resursele financiare, infrastructura etc.

Deoarece atractivitatea investițională este un determinant al competitivității localității, nivelul atractivității investiționale este un indicator relativ și poate fi determinat comparând nivelurile atractivității investiționale a mai multor localități. Cu toate acestea, aprecierea nivelului atractivității investiționale trebuie efectuată între localități cu aceleași niveluri (caracteristici) ale dezvoltării social-economice. Pentru o caracterizare comparativă a atractivității investiționale a localităților este necesar de a utiliza totalitatea eterogenă de indicatori – atât calitativi, cât și cantitativi.

Creșterea atractivității investiționale, păstrarea și valorificarea potențialului investițional al localității vor fi ineficiente pentru atragerea volumului necesar de investiții fără aplicarea instrumentelor marketingului și găsirea investitorilor instituționali pentru realizarea proiectelor investiționale. Potențialul investițional al localității este „produsul” care trebuie vândut investitorilor. Această idee trebuie să fie parte componentă a planului de marketing privind creșterea atractivității investiționale, în care trebuie vizate toate părțile interesate (administrația locală, populația rezidentă, agenții economici din localitate, investitorii). De asemenea, trebuie

incluse și activități legate de crearea și promovarea imaginii localității (realizarea unui internet-portal, participarea la conferințe naționale și internaționale, organizarea meselor rotunde etc.), activități de perfecționare a „produsului”, lucrul cu investitorii instituționali.

Este cunoscut faptul că dezvoltarea subiecților pieței depinde de volumul, intensitatea și eficacitatea investițiilor. Existența concurenței acerbe în atragerea investițiilor și necesitatea înaltă de investiții în localitățile rurale impune elaborarea unei strategii bine argumentate de atragere și promovare a investițiilor, al cărei obiectiv de bază trebuie să fie promovarea localității ca loc atractiv și avantajos pentru plasarea capitalului în activități economice profitabile și durabile, precum și crearea, consolidarea și promovarea unei imagini investiționale favorabile a localității rurale (editarea și distribuirea literaturii promoționale, a broșurilor informaționale persoanelor interesate, participarea la târguri și expoziții de talie națională și internațională cu prezentarea oportunităților investiționale potențialilor investitori, realizarea și actualizarea paginilor web ale localităților).

În concluzie, se poate afirma că atractivitatea unei localități este legată de o serie de factori ce țin de creșterea calității vieții, de viziunea de dezvoltare a localității, ceea ce contribuie la crearea unei imagini favorabile în exterior și constituie unul dintre factorii care determină succesul economic și social și, pe aceasta bază, creșterea competitivității. Realizarea unei dezvoltări echilibrate și a unei competitivități sporite depind, pe plan local, de capacitatea de mobilizare a tuturor actorilor implicați, de susținerea și implementarea unor proiecte de dezvoltare cu impact local.

Referințe:

1. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег. - Москва: Професс, 1978, с.117.
2. Массе П. Критерии и методы оптимального определения капиталовложений. - Москва, 1977, с.27.
3. Ibidem.
4. Dicționar de economie. Ediția a II-a. - București. Editura Economică, 2001, p.238-239.
5. Dornbusch R., Fischer S. Macroeconomia. - SEDONA, 1997, p.230-232.
6. Romanu I., Vasilescu I. Managementul investițiilor. - București: Mărgăritar, 1997, p.9-12.
7. Prelipcean G. Restructurare și dezvoltare regională. - București: Editura Economică, 2001, p.132.
8. <http://dexonline.ro/search.php?cuv=investitii>
9. Legea Republicii Moldova „Cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător”, nr.81-XV din 18/03/2004 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.64-66, art.344.
10. Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (2004-2006). - Chișinău, mai 2004.
11. Banca Națională. Hotărâre privind modificarea Standardului Național de Contabilitate 30 „Dezvăluiri în rapoartele financiare ale băncilor și altor instituții financiare”, nr.78 din 29.03.2001 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.43/115.
12. Prelipcean G. Restructurare și dezvoltare regională. - București: Editura Economică, 2001, p.141.
13. Ibidem, p.127.
14. Дерябина Я. Сравнительный анализ подходов к оценке инвестиционной привлекательности и инвестиционной активности российских регионов // Инвестиции в России, 2003, №8, с.17-19.
15. Мозгоев А. О некоторых терминах, используемых в инвестиционных процессах // Инвестиции в России, 2002, №6, с.48-49.
16. Климова Н.И. Инвестиционный потенциал региона / РАН. - Екатеринбург, 1999.
17. Асаул А.Н., Денисова И.В. Состояние инвестиционного климата региона – основа развития строительного комплекса. Доклад на Годичном 39 собрании Санкт-Петербургских Научных Советов по экономическим проблемам Российской академии наук, состоявшемся 3 марта 2001 года в г. Санкт-Петербурге.
18. Doltu C. Investițiile străine directe și influența lor asupra modernizării economiei în tranziție. - Chișinău: ARC, 2008, p.77.
19. Ibidem, p.95.
20. Gorobievski S. Climatul investițional în Republica Moldova // Economica, 2005, nr.4, p.79.
21. Filip N. Investițiile străine și competitivitatea economiei naționale // Simpozionul Internațional „Integrarea europeană și competitivitatea economică”, 23-24 septembrie 2004. Vol.II, p.153-155.
22. Fetiniuc V. Bazele metodice de evaluare a climatului investițional // Economie și Finanțe, 2000, nr.11, p.62-67; Тсасі А. Modelarea climatului investițional prin crearea unui cadru legislativ favorabil // Simpozionul Internațional al tinerilor cercetători. Vol.I. Ediția a III-a, 21-22 aprilie 2005. - Chișinău 2005, p.79-81.

Prezentat la 09.03.2010